

Покопцева Л.А., к.с.-г.н., доцент, Алексєва О.М., к.с.-г.н., доцент
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

СУЧАСНІ ПІДХОДИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «АГРОНОМІЯ»

***Анотація.** У статті розглядаються сучасні підходи до практичної підготовки магістрів спеціальності «Агрономія». Акцент зроблено на ефективності дуальної освіти, проєктного навчання та партнерства з агробізнесом. Проаналізовано досвід впровадження освітнього проєкту «Агрокебети» як прикладу результативної інтеграції освіти і практики.*

***Ключові слова:** агрономія, дуальна освіта, практична підготовка, аграрна освіта, Агрокебети.*

Постановка проблеми. Сучасні умови розвитку аграрного сектору вимагають нових підходів до підготовки висококваліфікованих фахівців, які здатні швидко адаптуватися до інновацій і ефективно працювати в умовах цифрової трансформації та глобальних викликів. Традиційні форми практики не завжди відповідають вимогам ринку праці та рівню сучасних агротехнологій. Водночас інноваційні підходи, такі як дуальна освіта, тісна співпраця з аграрним бізнесом та проєктне навчання, демонструють високу ефективність у підготовці конкурентоспроможних фахівців. Тому однією з актуальних проблем є забезпечення якісної практичної підготовки здобувачів вищої освіти, зокрема магістрів спеціальності «Агрономія» за освітньо-професійною програмою «Агрономія», що забезпечує формування професійних компетентностей, необхідних для роботи в умовах сучасного сільського господарства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика практичної підготовки фахівців аграрної галузі розглядалася у працях таких вчених, як Баган А., Нелєпової А.В., Миколайчук І., Магомедової А.М., Корнійчук С.Г., які підкреслюють необхідність модернізації змісту практик та впровадження інноваційних форм навчання. Зокрема, вітчизняні дослідники наголошують на важливості дуальної освіти, проєктного підходу, наставництва та активної участі аграрного бізнесу. Водночас міжнародні публікації висвітлюють використання цифрових

технологій, штучного інтелекту та віртуальних симуляторів як ефективних засобів для вдосконалення практичної підготовки аграріїв.

Формулювання цілей статті. Метою цієї статті є висвітлення сучасних підходів до організації практичної підготовки магістрів спеціальності «Агрономія» з урахуванням досвіду впровадження інноваційної освітньої програми «Агрокебети» як прикладу ефективної співпраці закладів вищої освіти з аграрним бізнесом.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стандарт вищої освіти «Агрономія» за освітнім рівнем Магістр визначає результати навчання з агрономії, зокрема виробничі функції й типові завдання діяльності та уміння, якими повинні володіти випускники.

Для проведення виробничих практик використовуються бази практик підприємств, організацій, установ, господарств будь-яких форм власності на території України, навчально-виробничі та наукові підрозділи університету.

Основним завданням виробничої практики здобувачів вищої освіти є закріплення, розширення і поглиблення теоретичних знань, одержаних в університеті, та набуття ними практичних навичок в організації та керівництві основними процесами виробництва, проведення науково-дослідної роботи і наукових досліджень, отримання професійних умінь і навичок у галузі агрономії.

Практична підготовка є невід’ємною складовою освітнього процесу, що формує у здобувачів професійні компетентності, уміння приймати рішення в умовах невизначеності, працювати в команді та використовувати сучасні агротехнології. Практична підготовка дозволяє студентам поглибити теоретичні знання, набутти практичних навичок, навчитися приймати самостійні рішення. Вона сприяє формуванню професійних компетентностей, розвитку критичного мислення, адаптації до виробничого середовища, підвищенню мотивації до навчання, розширенню уявлень про майбутню професійну діяльність.

Основою сучасної практичної підготовки освітнього рівня Магістр є виробнича (науково-дослідна) практика, в процесі якої здобувачі вищої освіти вирішують завдання, вибрані науковим керівником відповідно до вимог навчального процесу та обраної теми магістерської роботи. Дана практика є складовою частиною наскрізної програми практичної підготовки фахівців у закладі вищої освіти. Вона є не тільки видом навчальної діяльності з вирішенням навчальних завдань та проведенням наукових досліджень з обраної теми магістерської роботи, де

вирішуються наукові завдання, але й одночасно видом трудової діяльності, де вирішуються виробничі завдання. В основі виробничої (науково-дослідної) практики лежить активна діяльність здобувачів вищої освіти на підприємстві, особиста участь їх у виробничому процесі як членів колективу підприємства, так і в проведенні експериментальних досліджень з теми майбутньої магістерської роботи. Виробнича діяльність здобувачів вищої освіти на практиці має нести навчальне навантаження і задовольнити відповідність виконаних завдань майбутній професійній діяльності фахівця, поступове їх ускладнення по мірі розширення обсягу одержуваних знань і виконання виробничих задач у терміни, що визначені навчальним планом.

Традиційна система практичної підготовки передбачає проходження виробничої практики на базі агропідприємств. Проте така модель часто має обмеження:

- формальний підхід з боку баз практики;
- слабка інтеграція з навчальним процесом;
- недостатнє оновлення змісту практичної підготовки;
- обмежений доступ до сучасного обладнання та технологій.

Тому необхідно впроваджувати у практичну підготовку новітні елементи. Серед сучасних підходів до організації практики можна виділити:

- дуальну освіту, де студенти поєднують навчання в ЗВО з практичною роботою на підприємствах;
- проєктне навчання, що дозволяє виконувати реальні завдання від агрофірм;
- наставництво з боку досвідчених фахівців;
- тренінги та воркшопи;
- впровадження цифрових технологій у навчальний процес, використання віртуальних симуляторів та лабораторій.

Практична підготовка за дуальною формою навчання дозволяє здобувачам спеціальності «Агрономія» з перших курсів набувати реального досвіду роботи в польових умовах, у теплицях, агролабораторіях. Це формує глибше розуміння майбутньої професії та сприяє ефективнішому засвоєнню навчального матеріалу. Тісна співпраця з агропідприємствами дає змогу ознайомитися з передовими технологіями вирощування культур, засобами захисту рослин, системами зрошення, сучасною технікою. Студенти вчаться застосовувати знання в реальних ситуаціях, що значно підвищує якість навчання.

Навчання за дуальною формою сприяє формуванню професійних контактів. Багато студентів отримують запрошення на роботу ще до завершення навчання. У деяких випадках вони також отримують оплату за свою працю під час практики, що є додатковим стимулом.

Таким чином, дуальна освіта є ефективною моделлю підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі агрономії. Вона дозволяє поєднати знання і практику, підвищити мотивацію студентів до навчання та забезпечити їхню конкурентоспроможність на ринку праці.

Проєкт «Агрокебети» є прикладом ефективного впровадження цих підходів. Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного тісно співпрацює з проєктом з 2019 року. Основною метою даного проєкту є підготовка нового покоління аграріїв. Дана програма передбачає 50% навчального часу на практики, індивідуальні освітні траєкторії, менторство та навчання у провідних агрокомпаніях. Участь у програмі дозволяє студентам не лише здобути досвід, але й отримати можливість подальшого працевлаштування. Участь у реальних бізнес-процесах формує у студентів глибоке розуміння аграрного виробництва, економіки підприємств та ринкових механізмів.

Під час проходження практики у виробничих умовах у здобувачів розвиваються так звані «м'які навички»: вміння працювати в команді, приймати рішення, планувати робочий процес. Це дуже цінується роботодавцями.

Впровадження моделі проєкту Агрокебети продемонстрував позитивні результати, які підтверджують висока мотивація студентів; залучення молоді до аграрного сектору; працевлаштування випускників; оновлення змісту практичної підготовки; підвищення іміджу аграрної освіти.

Отже, для якісної практичної підготовки рекомендується:

- залучати аграрний бізнес до формування змісту освітньо-професійної програми Агрономія;
- розвивати дуальну систему освіти;
- створювати навчально-виробничі лабораторії;
- підвищувати кваліфікацію викладачів;
- розвивати наставництво.

Висновки. Сучасні підходи до організації практичної підготовки магістрів спеціальності «Агрономія» повинні враховувати вимоги ринку праці, технологічний розвиток та потреби аграрного бізнесу. Ефективною моделлю є поєднання традиційних форм із інноваційними

методами, зокрема дуальною освітою, проєктною діяльністю, наставництвом і цифровізацією. Досвід проєкту «Агрокебети» підтверджує ефективність інтеграції освіти з практикою та співпраці з бізнесом для підготовки конкурентоспроможних фахівців нового покоління.

Література

1. Баган А., Шакалій С. Особливості практичної підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 201 Агрономія. *Матеріали 55-ї науково-методичної конференції ПДАУ* (м. Полтава, 21–22 лютого 2024 р.). Полтава : ПДАУ, 2024. С. 36–38.

2. Нєлєпова А.В. Підготовка майбутніх агрономів до науково-дослідної роботи (на прикладі вивчення дисципліни «Інформаційні технології»). *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2013. Вип. 192. Ч. 2. С. 11–16.

3. Миколайчук І., Хмурова В. Дуальна освіта у модернізації партнерства з роботодавцями. *Scientia fructuosa*. 2021. Т. 139. №5. С. 139–154.

4. Магомедова А.М., Погорєлова О.С. Дуальна освіта в Україні: від правового забезпечення до проблем реалізації. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. №10/1. С. 39–44.

5. Корнійчук С.Г. Дуальна освіта як інструмент соціалізації здобувачів освіти. *Матеріали науково-методичної конференції*, Луцьк, 19 травня 2023 р. / уклад.: О. Цвіль. Луцьк : ТФК ЛНТУ, 2023. С. 106.

Pokoptseva L., Alekseyeva O. Modern approaches in organizing practical training for Masters in the specialty «Agronomy»

Summary. The article examines modern approaches to the practical training of master's students in the specialty of «Agronomy». The focus is on the effectiveness of dual education, project-based learning, and partnerships with agribusiness. The experience of implementing the educational project «AgroKebety» is analyzed as an example of effective integration of education and practice.

Keywords: agronomy, dual education, practical training, agricultural education, Agrokebets.